

KRAJLEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 72 (3)

IZDAN 1. JULA 1923.

PATENTNI SPIS BR. 969.

Société Schneider & Cie., Paris.

Plastični zatvarač za stražnji deo topa.

Prijava od 28. marta 1921.

Važi od 1. avgusta 1922.

Pravo prvenstva od 18. maja 1916. (Francuska).

Točkići na zatvaraču, koji sačinjavaju plastične delove poznatih zatvarača tipa Bauge, najčešće su sastavljeni iz jednog okruglog venca iz mešavine azbesta i loja, koji je zatvoren u jednom omotaču od tkanine ili od metalnog platna.

Ovi točkići tako sastavljeni, predstavljaju ozbiljnu nezgodu: oni povećavaju obim pod uticajem toplote, širenje budući često takvo da brzo stvara teškoću za kretanje zadnjeg dela; s druge strane, pri jednom dužem trajanju pucanja — gadjanja —, oni gube jedan deo od njihovog loja, iz čega izlazi, da je zatvaranje nepotpuno i da se omotači seku i pale.

Pokušano je da se otklone ove nezgode, stavljanjem na mesto loja, jedne masti dobivene pretvaranjem u sapun, pomoću sode, ulja iz repice. Ova masna materija pomošana sa azbestom, ima nezgodu da bude rastvorljiva u vodi, što čini čuvanje točkića vrlo teškim, naročito sa omotačima, koji nisu dovoljno nepropušljivi (prema vodi).

Soglasno s ovim pronalaskom, točkići na zatvaraču su sastavljeni pomoću jedne naročite materije, koja, raspoložujući plastičnošću isto velikom kao obične materije, ne pokazuje nezgode da naraste i da se stvrdne pri pucanju, kao i one nezgode, da se brzo pokvare na vlažnosti.

Ono što karakteriše novu materiju to je, da je ona sastavljena od azbesta natopljenog sapunom, koji je nerastopljiv u vodi, kao što

je na primer sapun od kreča izmešan sa vazelinom, ili sa jednim masnim, ekvivalentnim telom, natapanje azbesta sa sapunom koji je nerastopljiv u vodi, budući olakšano jednim rastvaranjem sapuna u etru ili svakim drugim sličnim sredstvom za rastvaranje.

Sapun koji je nerastopljiv u vodi, biće prvenstveno, jedan sapun u osnovi od kreča. Biće moguće jednako upotrebiti jedan sapun u osnovi od barita, od magnezijuma, ili jednog metala, kao što je olovo, cink i t. d.

Sapun će biti pripravljen potpunim ili delimičnim pretvaranjem u sapun jedne po prirodi masne materije (ulje, mast, vosak) pomoću odgovarajućeg metalnog oksida, ili pomoću duplog rastvora ismedju jednog vodenog rastvora prostog sapuna (sapun od sode ili potaše) i jedne rastopljive soli izabranog metala; dobiveni sapun može zatim biti pomešan sa jednim odredjenim viškom masnog tela.

Ovo masno telo biće, prvenstveno vazelin ali ovam može biti saamjenen u celini ili delimično sa teškim petrolejem ili uljem od škrljca ili sa katranom od kamenog uglja sa parafinom, cerezinom i t. d., ili smesom ovih materija.

Posupak pripreme i sastavljanje, ko će se prvenstveno upotrebljavati, je niže objašnjen:

Točkići, sastavljeni iz jedne mešavine krečnog sapuna i vazelina su ovako pripremljeni:

Pripremite jedan krečni sapun, sipajući u jedan recipijent običnog ulja od repice, i otprilike 13 % pogašenog kreča u prahu.

Zagrevava se dva sata otprilike potresajući često da se olakša pretvaranje u sapun budući da je temperatura zagrevavanja dovoljno visoka, da bi materija ostala uvek dovoljno tečna. Kada se smatra, da je pretvaranje u sapun svršeno, peni se da se ukloni nečistoća, a naročito nesjedinjen kreč.

Sadržaj kreča u dobivenom sapunu treba da bude otprilike 8%. On može biti određen putem određivanja količina. Ako je on prekomeran, dodaje se jedna potrebna količina ulja od repice; zatim se pretapa sve, potresajući,

Krečni sapun u željenom sadržaju, dovoljno rashlađen je rastvoren u jednom udešenom sretstvu za rastvaranje radi toga da bi vlakna azbesta, mogla biti potpuno s njim natopljena. Upotrebljava se prvenstveno, kao sredstvo za rastvaranje etra, u srazmeri od jednog i po litra otprilike na jedan kilogram plastične materije koja se ima proizvodjati. Druga sredstva za rastvaranje, kao što su etar, petrolej ili esencija petroleja, ili isto tako još i benzin, moguće je biti također upotrebljena.

Rastvor je procedjen kroz jedno metalno platno; tako se odvajaju nerastvorljivi delovi.

U ovaj rastvor se dodaje četvoroguba težina od težine krečnog sapuna. Meša se vrlo prisno azbest i rastvor sapuna; zatim se učini, da etar ispari bez da predje 60°.

Okako sastavljen blok materije razdvaja se, na primer trljanje po grebenima; zatim se meša razdvojena materija sa vazelinom.

Moguće je isto tako sjediniti vazelin u isto vreme kada i sapun, rastvarajući jednovremeno ova dva proizvoda u etru i dodajući za tim azbest; na kraju se etar isterava putem isparavanja.

Da bi smeša bila potpuno homogena služi se razdeljenim operacijama; stavljaju se jedan na drugi naizmenično slojevi materije i vazelina, vršeći jedno duboko gnječenje posle svakog dodavanja materije i vazelina.

Da se izradi pomoću opisane plastične materije, jedan točkić zatvarača, za sadnji deo topa moguće je postupiti ovako:

Izreže se jedna pantljika od metalnog platna užarenog, izbrazdana prikladnim kvotima i

namešta se u kalup za dovršavanje.

Točkić, prethodno uliven po kvotima formiranja, je uvučen u kalup, brazde su površene a eventualno i prikovane. Točkić je posle toga potčinjen završnom pritisku.

PATENTNI ZAHTEVI:

1°. Plastična materija sa osnovom azbesta, za zatvarače na stražnjem delu topa i drugih primena, naznačena time, što je azbest natopljen jednim sapunom, koji je nerastvorljiv u vodi, takvim kao što je sapun od kreča, magnezijuma, olova, cinka i t.d., čiji nedostatak plastičnosti je popravljen dodavanjem, u primernim proporcijama, vazelina ili jednog sličnog masnog tela (teškog ulja od petroleja ili škrljca, ceruzina i t.d. ili jedne mešavine ovih materija).

2°. Plastična materija po zahtev pod 1., naznačena time što su 80 delova azbesta natopljene sa 20 delova jednog nerastvorljivog sapuna, dobivenog pretvaranjem u sapun ulja od repice sa otprilike 13% od njegove težine ugašenog kreča u prahu budući da je sadržina kreča, posle pretvaranja u sapun, dovedena na otprilike 8% sa jednim odgovarajućim dodavanjem ulja od repice.

3°. Način spravljanja točkića za zatvarače stražnjeg dela topa pomoću plastične materije po prethodnim zahtevima, naznačen time što potpuno natapanje azbesta sa sapunom, nerastvorljivim u vodi, ovaj sapun se rastvara u jednom sredstvu za rastvaranje kao što je etar, etar petroleja, esencija petroleja, benzina ili svima drugim sličnim, a sredstvo za rastvaranje se isparava do 60° posle potpune mešavine sapuna sa azbestom; rečena smeša budući ostobodjena sredstva sa rastvaranje se zatim gnječi u malim količinama neprekidno sa odgovarajućom količinom vazelina,

4°. Jedna izmena načina spravljanja naznačena time što je vazelin rastvoren u eteru u isto vreme kad i krečni sapun (ili drugo sredstvo nerastvorljivo u vodi); eter biva isparavanjem otklonjen posle potpunog natapanja azbesta.